

Ministerie van Justitie en Veiligheid
T.a.v. de heer E. Bezem
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Postbus 8901
3009 AX Rotterdam
Telefoon (010)-289 48 90
www.lbio.nl

Datum 30 december 2022
Onderwerp Uitvoeringstoets wetsontwerp preferentie kinderalimentatie
Uw kenmerk 4273000

Geachte heer Bezem, beste Eric,

Begin november 2022 ontving ik uw schrijven waarin u mij verzoekt een uitvoeringstoets op het ontwerp van de wet preferentie kinderalimentatie uit te brengen.

Eerst wil ik graag van de gelegenheid gebruik maken u nogmaals te laten weten dat ik met groot genoegen kennis heb genomen van het wetsvoorstel. Preferentie van de kinderalimentatievordering is immers in het belang van het kind. Met uw wetsvoorstel zal het voor het LBIO makkelijker worden de kinderalimentatie te incasseren in het geval er meerdere schuldeisers zijn wat in het (financieel) belang is van het kind.

In de consultatieronde gaf ik verder aan dat bij het LBIO de vraag was gerezen of in de Memorie van Toelichting voldoende duidelijk wordt gemaakt dat de opslag- en executiekosten net als de kinderalimentatie preferent zijn. Ik ga er bij deze uitvoeringstoets vanuit dat dit punt wordt verduidelijkt in de Memorie van Toelichting.

In uw brief stelt u een aantal vragen waarop ik hierna kort zal ingaan waarnaast ik een aantal toegevoegde onderwerpen ook kort zal benoemen.

Effecten voor de doelgroep

In mijn reactie die ik u eerder in het kader van de consultatieronde gaf, heb ik onder andere benoemd dat het in het belang is van (de opvoeding en verzorging van) het kind dat er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. De kinderalimentatie maakt vaak een belangrijk onderdeel van de beschikbare middelen voor de kosten van verzorging en opvoeding uit. Het niet ontvangen van kinderalimentatie door de alimentatiegerechtigde ouder zet niet alleen de opvoeding onder druk maar de betreffende kinderen ervaren vaak ook emotionele gevolgen - die tot op latere leeftijd door kunnen werken – indien één van hun ouders niet betaalt. Zij voelen zich dan minder erkend en minder gewaardeerd, leidend tot een nadelige sociale ontwikkeling.

Het LBIO heeft afgelopen jaren problemen ervaren met de inning van kinderalimentatie indien er sprake was van andere concurrente schuldeisers. Het is aan verzorgende ouders niet uit te leggen dat het aangaan van schulden voor bijvoorbeeld de aanschaf van consumptieve goederen leidt tot verlaging van de te innen kinderalimentatie. Ook het niet uit kunnen voeren van de rechterlijke beschikking waarin de hoogte van kinderalimentatie is vastgelegd leidt tot onbegrip.

Indien een alimentatiegerechtigde ouder een beroep op het LBIO moet doen om de kinderalimentatie geïnd te krijgen zal door uw wetsvoorstel de doorlooptijd van de dossiers met concurrente vorderingen worden verkort. Naast het positieve effect in financiële zin zal ook het conflict tussen de ouders over de kinderalimentatie minder lang doorlopen. Dit heeft een positief effect op de relatie tussen de ouders en daarmee ook op de betrokken kinderen.

Met de invoering van deze preferentie worden de genoemde problemen opgelost leidend tot voldoende financiële ruimte zoals door de rechter in de beschikking vastgelegd voor de opvoeding en verzorging van het kind. Dit leidt ook tot minder spanningen tussen de betrokken ouders en komt de sociale ontwikkeling van de betreffende kinderen ten goede.

Voorts constateer ik dat met het voorgestelde wetsvoorstel de kinderalimentatievordering voorgaat op andere onderhoudsverplichtingen. Hiermee wordt aangesloten op de onderliggende gedachte dat de zwaksten in de samenleving (kinderen) voorgaan op anderen.

Ook in de berekening van de hoogte van kinderalimentatie wordt maar beperkt rekening gehouden met schulden. Met de invoering van het wetsvoorstel ontstaat er derhalve een meer samenhangend en consistent geheel.

Effecten inning van alimentatievordering door het LBIO

Door preferentie van de kinderalimentatievordering zal het LBIO vorderingen die aan hem zijn overgedragen sneller kunnen innen. Duurde de invordering ten gevolge van concurrente vorderingen voorheen bijvoorbeeld 3 jaar in een dossier, dan zal door de preferentie van de kinderalimentatievordering een dossier vaak al binnen een half jaar tot een jaar gesloten kunnen worden omdat de achterstand (inclusief de kosten) zal zijn voldaan. Dit heeft tot gevolg dat er minder opslagkosten in rekening gebracht zullen worden bij de alimentatieplichtige. Het sneller kunnen incasseren van de vordering heeft dus niet alleen een voordeel voor de alimentatiegerechtigde ouder – hij of zij ontvangt eerder de kinderalimentatie – maar ook voor de alimentatieplichtige ouder. Aan hem of haar zullen immers minder kosten in rekening gebracht worden doordat de inmenging door het LBIO verkort zal worden.

Kosten en baten

Wat betreft de kosten en baten verwacht ik dat het LBIO de kinderalimentatievordering sneller zal gaan incasseren in dossiers waarbij er sprake is van meerdere schuldeisers. In de eerste jaren na invoering van de wet zal het inningresultaat hoger uitvallen omdat betalingsachterstanden in dossiers met concurrente vorderingen sneller zullen worden ingelopen. Uitgaande van een conjunctuur die ongeveer op het niveau van de laatste maanden van 2022 beweegt alsmede een gelijkblijvende systematiek van alimentatieberekeningen c.q. vaststellingen inclusief daarin te hanteren normen voor behoefte en draagkracht alimentatie, verwacht ik dat het inningsresultaat hoger zal uitvallen in de eerste 2 tot 3 jaar na invoering van het wetsvoorstel.

Nadat de eerder genoemde betalingsachterstanden zijn ingelopen zal het LBIO naar verwachting structureel minder kinderalimentatie innen. De achterstallige kinderalimentatie in nieuwe dossiers kan door de preferentie sneller worden ingelopen waardoor deze dossiers eerder kunnen worden afgesloten. Dit betekent dat in deze dossiers minder kinderalimentatie en ook minder opslagkosten geïnd hoeven te worden. Het totaal aan jaarlijkse opslagkosten zal dus terug gaan lopen.

Voorts betekent een kortere doorlooptijd van een dossier dat minder tijd is benodigd voor de behandeling. Dit levert een besparing aan de kostenzijde op. Deze besparing zal naar verwachting ongeveer gelijk zijn aan de lagere opslagkosten. Het effect van de lagere opslagkosten en lagere kosten zal dus budgetneutraal zijn.

Aanpassing automatiseringssysteem

Om uitvoering te kunnen geven aan het wetsontwerp dient het LBIO het automatiseringssysteem eenmalig aan te passen. Momenteel is er geen sprake van preferentie en verdeelt het LBIO de ontvangen bedragen naar rato van de hoogte van de vorderingen over de schuldeisers. Met de invoering van het wetsvoorstel zal deze verdeling wijzigen waarvoor een eenmalige aanpassing van het systeem nodig is. De kosten hiervoor bedragen naar schatting € 10.000. Het LBIO zal deze kosten uit eigen middelen kunnen voldoen. Het zal hier gaan om een eenmalige investering en er zal geen sprake zijn van structurele kosten.

Haalbaarheid invoeringsdatum

De voorbereiding om uitvoering te kunnen geven aan het wetsontwerp zal circa drie maanden bedragen. In deze periode zal het LBIO de aanpassing van het automatiseringssysteem realiseren, medewerkers bijscholen en de momenteel nog concurrerende schuldeisers informeren over de gevolgen van het wetsontwerp. Het bijscholen van medewerkers vraagt beperkte tijd en zal in de reguliere bijscholingstrajecten plaatsvinden waardoor geen sprake is van extra kosten.

Administratieve lasten

Communicatie over de inning van kinderalimentatie met zowel de alimentatiegerechtigde als met de alimentatieplichtige vindt veelvuldig plaats. Communicatie over bedrijfsmatige vorderingen zoals van woningbouwverenigingen, banken, webshops, etc. vindt minder vaak en professioneel plaats. Door preferentie wordt de duur van de invordering verkort waardoor minder communicatie met betrokkenen is vereist en dit een vermindering van administratieve lasten voor zowel de alimentatiegerechtigde als voor de alimentatieplichtige tot gevolg heeft.

De invoering van de werkwijze zoals die momenteel wordt uitgewerkt in het project Stroomlijning Keten Derdenbeslag zal een positief effect hebben op de vermindering van de administratieve lasten van de partijen die betrokken zijn bij de

inning van schulden. In dit project is een meer efficiënte communicatie voorzien tussen onder andere beslagleggende partijen. Een en ander zal ook leiden tot een meer efficiënte invordering hoewel deze effecten momenteel nog niet voldoende concreet in beeld kunnen worden gebracht.

De invoering van preferentie kinderalimentatie zal snel bij de andere beslagleggende partijen bekend zijn en geen langdurig traject vormen. Ten tijde van de invordering van de preferente schuld kinderalimentatie zullen andere beslagleggende partijen pas op de plaats maken hetgeen hooguit geringe administratieve lasten met zich brengt. Nadat de preferentie is uitgenut zullen de concurrente schuldeisers hun vorderingen gaan innen met als resultaat dat op eenzelfde einddatum of iets eerder alle schulden geïnd zullen zijn. Doordat minder opslag in geval van deze preferentie is verschuldigd kan de einddatum iets eerder worden bereikt.

Het effect op de administratieve lasten voor andere beslagleggende partijen en (bedrijfsmatige) partijen die een concurrente vordering hebben schat ik als gering in. Invoering van Stroomlijning Keten voor Derdenbeslag zal een groter positief effect meebrengen zowel voor de beslagleggende partijen als de schuldeisers.

Risico's en voorwaarden

Wat betreft de uitvoering van het wetsontwerp ziet het LBIO geen potentiële risico's en zijn er geen extra voorwaarden noodzakelijk behoudens de eerder door mij in de consultatieronde genoemde aanvulling in de Memorie van Toelichting over de opslag- en executiekosten.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Was getekend,

Leo de Bakker RA
Directeur LBIO